

MALTA

**QORTI ĊIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta ta' l-24 ta' Ottubru, 2003

Ċitazzjoni Numru. 518/1999/1

John N. Mallia & Son Limited

versus

**John Bonello u Luciano Bonello f'isimhom proprju u
għan-nom ta' *Domenico Arpa Limited***

F'din il-kawża s-soċjetà attriċi qiegħda titlob il-ħlas tal-prezz ta' merkanzija.

lċ-ċitazzjoni tgħid illi l-konvenuti għandhom jagħtu lis-soċjetà attriċi ħamest elef ħames mija u disgħa u ħamsin lira u erbatax-il ċenteżmu (Lm5,559.14) prezz ta' merkanzija mibjugħa u konsenjata lilhom fuq ordni tagħhom. Billi għalxejn sejħitilhom, ukoll b'ittra uffiċjali tas-16 ta' Ġunju 1998, biex iħallsu, is-soċjetà attriċi fetħet din il-kawża biex titlob lill-qorti tikkundanna lill-konvenuti jħallsuha ħamest elef ħames mija u disgħa u ħamsin lira u erbatax-il ċenteżmu (Lm5,559.14), flimkien ma' l-ispejjeż, fosthom dawk ta' l-ittra uffiċjali, u l-imgħax, li minn dak in-

nhar tal-konsenja sa meta kienet preżentata ċ-ċitazzjoni tela' għal elf ħames mija u tmienja u ħamsin lira u disgħa u għoxrin ċenteżmu (Lm1,558.29).

Is-soċjetà konvenuta ressqet l-eċċezzjoni illi ma għandha tagħti xejn lis-soċjetà attriċi, u l-konvenuti Bonello *proprio* ressqu l-eċċezzjoni illi huma ma għandhom ebda relazzjoni ġuridika mas-soċjetà attriċi.

Il-fatti ġraw hekk:

Is-soċjetà konvenuta kienet għal ħafna snin tixtri drappijiet u tessuti mingħand is-soċjetà attriċi; illi n-negozju kien isir mas-soċjetà konvenuta u mhux mal-konvenuti Bonello *proprio* joħroġ ukoll mix-xhieda ta' l-institur tas-soċjetà attriċi¹. Is-soċjetà attriċi iżda qiegħda tgħid illi l-konvenuti Bonello *proprio* ħadu mingħand is-soċjetà konvenuta għalihom infushom parti mill-merkanzija, u għalhekk din il-kawża ressqitha wkoll bħala *actio debitor debitoris mei* billi qiegħda tgħid illi l-konvenuti Bonello għandhom jagħtu lis-soċjetà konvenuta l-prezz tal-parti tal-merkanzija li ħadu għalihom.

Is-soċjetà attriċi iżda ma ressqitx prova li tassew illi l-konvenuti Bonello ħadu l-merkanzija għalihom; kull ma għamlet hu li tefgħet l-allegazzjoni u stenniet illi l-konvenuti juru illi ma għamlux dak li allegat hi. L-oneru tal-prova iżda qiegħed fuq l-attur mhux fuq il-konvenut. Ma hemm ebda prova illi l-konvenuti Bonello għandhom jagħtu u għalhekk it-talba tas-soċjetà attriċi, safejn magħmula kontra tagħhom, hija miċħuda.

Dwar il-bilanċ li għad għandha tagħti s-soċjetà konvenuta, il-partijiet ma humiex qegħdin jaqblu.

Is-soċjetà konvenuta tgħid illi kienet xtrat mingħand is-soċjetà attriċi xi merkanzija li ma nbighetx, u din il-merkanzija s-soċjetà attriċi ħaditha lura. Is-soċjetà konvenuta għalhekk qiegħda tippretendi illi mill-kont għandu jitnaqqas daqskemm kellha tagħti hi għal dik il-merkanzija, li kien erbat elef disa' mija u disa' liri u tmienja u sittin ċenteżmu (Lm4,909.68)².

Is-soċjetà attriċi, min-naħa l-oħra, tgħid illi li ġara ma hux illi hi ħadet lura l-merkanzija iżda li lill-konvenuta sabitilha bejgħ għaliha lil terzi, u għalhekk minn dak li għandha

¹ Ara x-xhieda ta' Noel Mallia fis-seduta tal-21 ta' Novembru 2002, fol. 56.

² Fol. 37.

tagħti s-soċjetà konvenuta għandu jitnaqqas biss daqskemm ħallsu t-terzi biex xtraw il-merkanzija, li kien qrib elf lira (Lm1,000).

Jidher għalhekk illi ma kienx hemm *consensus ad idem* għax is-soċjetà attriċi fehmet mod u s-soċjetà konvenuta fehmet mod ieħor.

Jidher illi l-inizjattiva biex sar il-bejgħ lil terzi ħaditu s-soċjetà attriċi:

... .. konna ħadnielu xi merkanzija lura — kienet tammonta vicin l-elf lira; kont sibt xerrej, kont ħadtu miegħi u kien xtara parti mill-istock li kellu dana u konna qtajnihomlu mill-kontijiet li kelna pendenti dak iż-żmien.³

Is-soċjetà attriċi iżjed kienet interessata li tħares l-interessi tagħha u tara x'tista' tiġbor hi milli li tħares ukoll l-interessi tas-soċjetà konvenuta, flimkien ma' tagħha, tant li merkanzija li kienet tiswa ftit anqas minn ħamest elef lira bieghetha b'telf ta' xi erbat elef lira. Il-qorti tifhem illi meta s-soċjetà attriċi tgħid illi kellha l-kunsens tas-soċjetà konvenuta biex tbigħ b'dak it-telf⁴, kienet qiegħda tagħti interpretazzjoni "ottimista" u li taqbel lilha għas-sitwazzjoni, meta li ġara kien li ħadet lura l-merkanzija u hekk ħassret il-bejgħ li kien sar minnha lill-attriċi.

Il-qorti għalhekk taqbel mas-soċjetà konvenuta illi kellu jsir tnaqqis ta' erbat elef disa' mija u disa' liri u tmienja u sittin ċenteżmu (Lm4,909.68), u mhux ta' elf lira biss – differenza ta' qrib l-erbat elef lira.

Is-soċjetà attriċi qiegħda titlob ħamest elef ħames mija u disgħa u ħamsin lira u erbatax-il ċenteżmu (Lm5,559.14), u rajna li dan il-bilanċ għandu jonqos b'xi erbat elef lira, biex jifdal bejn elf u ħames mija u elf u sitt mitt lira (Lm1,500—Lm1,600).

Mix-xhieda ħareġ ukoll iżda illi s-soċjetà attriċi għamlet imputazzjoni ta' ħlasijiet li kienet tagħmel is-soċjetà konvenuta biex taqta' l-imgħaxijiet, ġieli wkoll bid-disgħa fil-mija (9%) fis-sena⁵. Dawn kienu mgħaxijiet fuq kapital li, kif għadna kemm rajna, ma kienx dovut, u għalhekk il-

³ Ara x-xhieda ta' Noel Mallia fis-seduta tal-21 ta' Novembru 2002, fol. 57.

⁴ Ara x-xhieda ta' Noel Mallia fis-seduta tal-21 ta' Novembru 2002, fol. 63.

⁵ Ara x-xhieda ta' Noel Mallia fis-seduta tal-21 ta' Novembru 2002, fol. 65; ara wkoll ix-xhieda ta' Roseanne Mallia fl-istess seduta, fol. 104.

Kopja Informali ta' Sentenza

Ħlasijiet kellhom imorru biex jaqtgħu l-kapital, mhux l-imgħaxijiet.

Il-qorti għalhekk taqbel mal-kontijiet ipprezentati mis-soċjetà konvenuta illi juru illi s-soċjetà konvenuta ma fadlilha tagħti xejn lis-soċjetà attriċi.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi tilqa' l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti, tiċċhad it-talbiet tas-soċjetà attriċi, kemm fejn magħmula kontra s-soċjetà konvenuta u kif ukoll fejn magħmula kontra l-konvenuti Bonello *proprio*, u tikkundanna lis-soċjetà attriċi tħallas l-ispejjeż kollha tal-kawża.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----